

**INDICATORENLIJST BEHORENDE BIJ DE
Wet ter Voorkoming van Witwassen en financieren van terrorisme (Wwft)
krediet-, effecten- en belegginginstellingen, geldtransactiekantoren
1 augustus 2008**

- Voor alle indicatoren geldt dat melding verplicht is van transacties of voorgenomen transacties indien de transactie is verricht of voorgenomen bij het verlenen van een dienst in de zin van de Wwft.
- Voor de genoemde bedragen geldt dat zij luiden in euro of de tegenwaarde daarvan in vreemde valuta.
- Transacties die in verband met witwassen aan de politie of justitie worden gemeld, moeten ook aan de FIU Nederland worden gemeld (met nummer B 0510111).
- De transacties moeten onverwijld worden gemeld en in ieder geval binnen veertien dagen nadat het ongebruikelijke karakter van de transactie is vastgesteld.

OBJECTIEVE INDICATOREN: Melding verplicht

Transacties met aangewezen landen

B 0510100: Transacties met (rechts)personen die zijn gevestigd in landen of gebieden, die door de Minister van Financiën en de Minister van Justitie zijn aangewezen als onaanvaardbaar risico voor witwassen of terrorisme-financiering.

Toelichting: De ministers hebben nog geen landen of gebieden aangewezen.

Contante wisseltransacties

B 0510133 Contante transacties met een waarde van € 15.000 of meer waarbij contante omwisseling in een andere valuta of van kleine naar grote coupures plaatsvindt.

Toelichting: De plaatsing onder het hoofd 'contante transacties' betekent, dat bij deze transactie munten (met uitzondering van gouden munten), muntbiljetten en/of bankbiljetten betrokken moeten zijn.

Met omwisselen wordt bedoeld, dat zowel aan de ingaande en de uitgaande kant munten (met uitzondering van gouden munten), muntbiljetten en/of bankbiljetten betrokken moeten zijn.

Hieronder valt dus bijvoorbeeld niet het crediteren of debiteren van een euro-rekening, door de tegenwaarde van contante dollars of andere vreemde valuta op de rekening te storten of van de rekening op te nemen.

Geldtransfers

T 0510141: Contante transacties van € 2.000,-- of meer waarbij de gelden ter beschikking worden gesteld in de vorm van chartaal geld of cheques of door middel van credit- of debetcard dan wel betaalbaar worden gesteld in de vorm van chartaal geld of cheques of door storting op rekening.

Toelichting: De indicator is speciaal bedoeld voor geldtransactiekantoren en financiële instellingen die MT-diensten aanbieden.

Om vergissingen m.b.t. het begrip money transfer te voorkomen is in de MOT

Nieuwsbrief van juli 2001 een toelichting op de definitie en voorbeelden van money transfers opgenomen.

SUBJECTIEVE INDICATOREN: Melding verplicht indien de instelling oordeelt dat de volgende situatie van toepassing is.

Vermoedelijke witwastransacties of terrorismefinanciering

B 0510211 Transacties waarbij aanleiding is om te veronderstellen dat ze verband kunnen houden met witwassen of financiering van terrorisme.

Toelichting: Zie de bijgevoegde guidelines, waarin per hoofdgroep relevante vragen en aandachtspunten worden gegeven.
Met nadruk wordt erop gewezen dat de beschrijven situaties bedoeld zijn als aandachtsvestiging voor een nadere beoordeling. De beschreven situaties kunnen zich ook voordoen bij cliënten en transacties waarover geen enkele twijfel bestaat. Een subjectieve beoordeling is dus in alle gevallen noodzakelijk. Het uitgangspunt is hierbij steeds risk based; alle transacties moeten beoordeeld worden op de daadwerkelijke risico's.

Yvonne E.M. Willemsen
Amsterdam, augustus 2008

Algemene guidelines bij de subjectieve indicator

B 0510211 Transacties waarbij aanleiding is om te veronderstellen dat ze verband kunnen houden met witwassen of financiering van terrorisme.

Als hulpmiddel om de subjectieve indicator nader in te vullen zijn algemene guidelines opgesteld. Deze guidelines geven in hoofdgroepen een beeld van relevante vragen en aandachtspunten.

Inleiding

Witwassen is het proces, waarbij geprobeerd wordt crimineel geld ogenschijnlijk een legale herkomst te geven. De crimineel wil hiermee voorkomen dat het geld en de daaronder liggende criminelen activiteiten onder de aandacht van de overheid komen, met als gevolg in beslagname en vervolging.

Niet alleen het conversieproces van illegaal naar legaal, maar ook simpelweg het feit dat crimineel geld economisch wordt aangewend, valt onder de definitie witwassen.

Voorbeelden zijn de aankoop van (dure) goederen en beleggingsproducten met crimineel geld.

Om zijn doel te bereiken zal de witwassende crimineel proberen te vermijden dat een papieren spoor naar hemzelf of naar zijn criminele transacties ontstaat. Verder zal hij zoveel mogelijk meeliften op de normale producten en diensten van financiële instellingen.

Voor het herkennen van mogelijk witwassen zijn er evenwel bij bepaalde acties en transacties van de crimineel herkenningspunten, die als zodanig voor de financiële instelling een indicatie kunnen zijn dat er sprake is van witwassen.

Met nadruk wordt erop gewezen dat de bescheven situaties zijn bedoeld als signaal voor een nadere beoordeling. Deze situaties kunnen zich ook voordoen bij cliënten en transacties waarover geen enkele twijfel bestaat. Een subjectieve beoordeling is dus in alle gevallen noodzakelijk. Het uitgangspunt is hierbij steeds risk based. D.w.z. dat alle transacties beoordeeld moeten worden op de daadwerkelijke risico's.

Deze herkenningspunten zijn ontleend aan de Baselse richtlijnen voor Customer Due Diligence en in vier hoofdgroepen verdeeld:

1. Achtergrond van de klant
De klant en zijn achtergrond, vaak ook in relatie tot de diensten die hij afneemt, kunnen aanwijzingen zijn voor witwassen.

Relevante vragen

Doet de cliënt pogingen om zijn identiteit te verhullen, door zich achter anderen te verschuilen? Waarom komt de cliënt bij deze vestiging, bij deze bank en niet in zijn eigen plaats of land een rekening openen? Wat is van de klant bekend? Is er een mogelijke relatie met misdrijven? Behoort de cliënt tot de groep verhoogde risico's?

Aandachtspunten (niet-limitatief)

- Er zijn problemen met de identificatie, pogingen onder een valse naam een rekening te openen, cliënt handelt als of, maakt gebruik van stroman, het correspondentieadres wijkt af van het woonadres, openen rekeningen door cliënt uit een andere regio/plaats/land.
- Personen die formeel geen in het handelsregister geregistreerde functie bekleden blijken niettemin de facto de dienst uit te maken.
- De cliënt komt uit een land waarvan bekend is dat daar geen of onvoldoende maatregelen tegen witwassen zijn getroffen (NCCT-land).
- De cliënt maakt gebruik van rechtspersonen of vennootschappen waarvan de zeggenschapstructuur niet transparant is of die qua karakter of inrichting geschikt zijn om de identiteit van de achterliggende belang-hebbende te verhullen (bijv. toonderaandelen,

- trusts, vennootschappen die niet transparant zijn) zonder dat daarvoor legitieme redenen aanwezig zijn.
- De klant is zonder aanwijsbare reden nerveus, geeft geen of ontwijkende antwoorden/verklaringen over zichzelf, zijn bedrijf, de zeggenschapsstructuur, rekeningverloop, bewust vermijden van contact bankkantoor.
- Via de media of anderszins is bekend dat de cliënt criminele antecedenten heeft en/of betrokken is bij criminele activiteiten.

2. Herkomst, aard en bestemming geld

De aard en herkomst van het geld en de bestemming kunnen aanwijzingen geven of er al dan niet relaties zijn met van misdrijf afkomstig vermogen.

Relevante vragen

Maaht de cliënt bewust gebruik van verschillende jurisdicties en veelheid van transacties tussen bedrijven om de relatie tussen herkomst en bestemming van gelden te verdoezelen?

Aandachtspunten (niet-limitatief)

- Oorspronkelijke opdrachtgevers, uiteindelijke begunstigden, betrokkenen of herkomst / bestemming van gelden blijven onbekend.¹
- Grote (contante) transacties uit/naar (offshore, witwas, NCCT) landen.
- Contante en/of internationale transacties gevolgd door onmiddellijke opname.
- Voeding rekening door derden van cheques, leningen van offshore landen, gebruik van credit card uit offshore land.

3. (Zakelijke) activiteiten

Wat de cliënt zegt over zijn (zakelijke) activiteiten en voor welk doel hij de bepaalde diensten of een transactie van de bank verlangt, kan een indicatie zijn voor mogelijke witwaspraktijken.

Relevante vragen

Kan en wil de cliënt voldoende duidelijkheid verschaffen over de aard en omvang van zijn bedrijf en in relatie hiermee het doel van de rekening, de wijze waarop deze wordt gevoed en gebruikt?

Aandachtspunten (niet-limitatief)

- Transacties zijn atypisch voor de branch/bedrijf cliënt, grote/snelle (internationale) overboekingen, stortingen en opnamen, opvallende omzet of wijziging rekening-saldo
- Geen of onvoldoende verklaring over de achtergronden, doelstellingen van het bedrijf, onrealistische omzet en winst
- Over en weer transacties van en naar persoonlijke en zakelijke rekeningen
- Fondsenwerving waarbij twijfel bestaat over de daadwerkelijke bestemming van de geworven gelden.

4. Gebruik van financiële dienst

Beoordeel of de cliënt in relatie tot de wijze waarop hij van de producten/diensten gebruik maakt witwasrisico's met zich meebrengt.

Relevante vragen

Passen de diensten en producten bij de bedrijfstak/client. Dienen deze een economisch doel? Zijn transacties bedoeld om geld weg te sluizen of om illegaal verkregen geld zogenaamd een legale herkomst te geven? Worden de transacties zo uitgevoerd dat bewust getracht wordt melding te voorkomen?

¹ Artikel 10 van de "verordening (1781/2006) van het Europees parlement en de raad van 15 november 2006 betreffende bij geldovermakingen te voegen informatie aan de betaler" bepaalt dat de bank van de begunstigde verplicht is om het ontbreken van informatie bij een geldovermaking mee te nemen bij de beoordeling of er sprake is van een ongebruikelijke transactie.

Aandachtspunten (niet-limitatief)

- Het gebruik wijkt opvallend en onverklaarbaar af van het doel waarvoor de rekening is opengesteld, c.q. de financiële dienst wordt aangeboden, opvallende en ongebruikelijke hoeveelheid contante transacties, meerdere rekeningen/diensten, heractivering van slapende rekeningen, accepteren van ongunstige transactievoorwaarden
- Samenhangend inkomend en uitgaand betalingsverkeer, in kort tijdsbestek en zonder duidelijke economische reden, back-to-back leningen
- Transacties met als doel om onder het grensbedrag te blijven.
- Meer, kort na elkaar binnengekomen bedragen worden, in één groot bedrag, gelijk aan de som van de kleine bedragen, weggeboekt, zonder dat daarvoor een duidelijk aanwijsbare reden aanwezig is.
- Transacties die passen in een patroon waarvan het FIU eerder heeft vastgesteld dat het verdacht is en daarover terugmelding heeft gedaan op grond van art. 3 sub. c.

5. Mogelijke relatie met terroristische activiteiten

Met inachtneming van de aandachtspunten over achtergrond van de klant, herkomst en bestemming geld, activiteit gebruik financiële dienst, dient in het bijzonder aandacht te worden besteed aan mogelijke relaties met terrorisme. Dit kan ook het geval zijn bij stichtingen en verenigingen met een ideëel doel. Mogelijk zijn dergelijke organisaties betrokken van het verzamelen van gelden en/of financieren van terroristische activiteiten.

Relevante vragen

Is er voldoende duidelijkheid over de achtergrond van de cliënt en over de herkomst en bestemming van gelden. Is voldoende duidelijkheid verschaft over de wijze waarop de activiteiten worden uitgevoerd en over het doel waarvoor de rekening wordt gebruikt.

Aandachtspunten (niet-limitatief):

- Wees extra alert op transacties van cliënten die (in het ken-uw-klant-proces) ten aanzien van mogelijke betrokkenheid bij terrorismefinanciering een hoog risicoprofiel hebben gekregen.
- Wees extra alert op transacties van cliënten met ingezetenen van landen waarvan bekend is dat deze landen regelmatig bron zijn van terroristische activiteiten of betrokken zijn bij terroristische netwerken.

Amsterdam, augustus 2008